

2024-01-29

ud.remissvar@regeringskansliet.se

Betänkandet SOU 2023:42 Ett modernare regelverk för legaliseringar, apostille och andra former av intyganden

(UD2023/12769)

Sammanfattning

Bolagsverket ställer sig i huvudsak positivt till utredningens förslag och lämnar några synpunkter.

Bolagsverket inleder sitt svar på remissen genom att ge några inledande kommentarer. Därefter övergår Bolagsverket till att kommentera utredningen och förslagen genom att följa den avsnittsordning som utredningen gjort. Bolagsverket avslutar sitt remissyttrande genom att lämna några kommentarer avseende konsekvenser för Bolagsverket.

1 Inledande kommentarer

1.1 Bolagsverkets del i förfarandet - nu och framöver

Bolagsverket tillgängliggör uppgifter för bland annat företag och andra associationer från verkets register och verksamhetens dokumentation i övrigt. Bolagsverket har inte någon del i de förfaranden som utredningen behandlar avseende legalisering, apostille och annat intygande utöver att göra verkets dokumentation tillgänglig till försäljning för verkets kunder. Bolagsverket erbjuder bevis både genom ett manuellt och genom ett elektroniskt förfarande.

En del av verkets dokumentation stämplas av verket (med kvalificerad stämpel enligt kraven i eIDAS¹) såsom exempelvis svenska och engelska registreringsbevis.² Vid beställning i verkets e-tjänst ges kunden tillgång till beställt dokument via en länk som kunden får av Bolagsverket genom ett e-postmeddelande. Via länken kan kunden ladda ner dokumentet för att sedan ta det vidare för legalisering eller apostille.

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

² Se bifogad lista över produkter avseende verkets dokumentation som aktualiseras i sammanhanget och som finns för försäljning till verkets kunder.

Det är oklart för Bolagsverket vilket behov och vilken omfattning som råder för legalisering och apostille och som utfärdas inom EU jämfört med övriga delen av världen. Mot bakgrund av det EU-bolagsrättsliga förslaget om att bolagsrättslig information ska kunna certifieras genom eIDAS-förordningen med den högsta tillitsnivån, vilket Bolagsverket utvecklar mer om under avsnitt 7.4.1, drar Bolagsverket dock slutsatsen att behovet av legaliseringar och apostille avseende Bolagsverkets information och dokumentation kommer minska i vart fall inom EU.

Bolagsverkets uppfattning är att nuvarande ordning om hur verket tillhandahåller verkets dokumentation för legalisering, apostille och annat intygande fungerar bra och därmed inte bör ändras.

1.2 Elektroniska original m.m.

Förfarandena som rör legalisering, apostille och annat intygande har på olika sätt beröring med originalinformation. När det gäller elektroniskt förfarande aktualiseras frågor som rör dels att information i sig behöver bedömas ur ett originalperspektiv och dels för hur processen ska garantera att originalinformationen består. Som framgår av utredningen ligger det också i intygandeförfarandets natur att det behöver vara tillförlitligt för mottagare samt att omvärlden har hög tillit till Sverige i dessa avseenden. Elektroniskt originalinnehåll behöver ha garantier för att innehållets autenticitet och integritet upprätthålls. Till detta kan också adderas behov av att beakta att det skapas elektroniska lösningar, system och rutiner som motverka ekonomisk brottslighet för att stävja otillbörligt och brottsligt användande och utnyttjande. Andra frågor som Bolagsverket gärna också ser får beröras i sammanhanget är vad som utgör ett elektroniskt original respektive elektronisk kopia. Bolagsverket reflekterar över komplexiteten i detta och utredningen skulle möjligen kunna överväga att kompletteras något mer i detta avseende.

1.3 Övrigt

Bolagsverket tror att utvecklingen hos myndigheter fortsättningsvis kommer gå i riktningen där automatiserade processer för beslut m.m. kommer ske i ökad omfattning och från vilka dokument det inte kommer framgå något namn för beslutsfattare eller dylikt och tror därför att det i sammanhanget är bra att ta höjd för det.

2 Kommentarer avsnitt för avsnitt

7.4.1 En gemensam digital ingång i Europa

Bolagsverket vill uppmärksamma om ett EU-bolagsrättsligt förslag som berör Bolagsverkets verksamhet³. Förslaget tar sikte på att öka transparensen för bolagsuppgifter samt minska formaliteter och förfaranden såsom legaliseringar och apostille inom EU och innebär att länder inom EU ska kunna byta uppgifter mellan företagsregister via onlineförfarande.⁴ Förslaget föreslår bland annat EU-registreringsbevis⁵, EU-fullmakt⁶ samt

³ Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV om ändring av direktiven 2009/102/EG och (EU) 2017/1132 vad gäller att ytterligare utvidga och uppgradera användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätten. [resource.html \(europa.eu\)](#)

⁴ S. 14 ff, [resource.html \(europa.eu\)](#)

⁵ Se s. 40, artikel 16 b, [resource.html \(europa.eu\)](#)

⁶ Se s. 42, artikel 16 c, [resource.html \(europa.eu\)](#)

sammanlänkande företagsregister inom EU (BRIS⁷, BORIS⁸ och IRI⁹) genom gemensam digital ingång.¹⁰ I Sverige ska detta tillgängliggöras genom bland annat redan existerande e-juridikportalen.

Förslaget innebär att elektroniska kopior och utdrag ur bolagshandlingar eller bolagsinformation ska certifieras i enlighet med eIDAS-förordningen och ha samma säkerhetskrav som för övrigt också gäller för den föreslagna europeiska e-identitetsplånboken¹¹ (dvs. högsta tillitsnivå med ett kvalificerat krav). Informationen om handlingarnas äkthet ska på detta sätt kunna utbytas genom systemet för sammankopplingen av registren och innebär att dokumenten därför inte kommer behöva bestyrkas eller omfattas av någon legalisering, apostille eller liknande förfaranden.

7.4.2

Bolagsverket vill också uppmärksamma om betänkandet om interoperabilitet vid datadelning inom offentlig förvaltning och till externa aktörer.¹²

9.4.4

Bolagsverket instämmer i förslaget att legalisering inte får ske om det är uppenbart att riktigheten av handlingen kan ifrågasättas eller att legaliseringen kan komma till användning för lagstridiga syften.

10.4.2

Bolagsverket har förståelse för att det föreslås att dokument med avancerade underskrifter kan bli föremål för legalisering. Bolagsverket instämmer också i att det kan finnas en risk för att det i nuläget annars inte skulle komma in så många elektroniska ansökningar som är önskvärt. Bolagsverket menar dock att förutsättningarna att validera dokument med avancerade elektroniska underskrifter på dokument som är föremål för legalisering dvs. att på nytt göra en validering av den redan en gång gjorda validerade avancerade underskriften generellt sett inte kan göras på ett tillfredsställande sätt. Kvalificerade underskrifter och stämplarna kan dock i förevarande fall valideras eftersom det finns en tydlig EU-standard för kvalificerade underskrifter och stämplarna med EU trusted lists för utfärdare av certifikat.

Det är också oklart för Bolagsverket i vilken omfattning elektroniska underskrifter och stämplarna med hög säkerhet används i Sverige. Som lyfts fram i utredningen finns i dag inte heller något exempel i svensk lagstiftning på ett kvalitetskrav som innebär att en elektronisk underskrift eller stämpel ska vara kvalificerad i enlighet med eIDAS-förordningen. Det har också i utredningen lyfts fram att andra länder lagstiftat om denna inriktning och därför kommit längre i det avseendet än Sverige.

---

⁷ Business Register Interconnection System established by Directive 2012/17/EU.

⁸ Beneficial Ownership Registers Interconnection System established by Directive 2015/849.

⁹ Interconnection of insolvency registers.

¹⁰ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV om ändring av direktiven 2009/102/EG och (EU) 2017/1132 vad gäller att ytterligare utvidga och uppgradera användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätten. [resource.html \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32017L1132)

¹¹ Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 910/2014 vad gäller inrättandet av en ram för europeisk digital identitet.

¹² SOU 2023:96, En reform vid datadelning.

Med tanke också på att detta rör verksamhet där själva intygandet är mycket centralt i sig och vikten av att synen på tillförlitligheten för mottagare och för omvärlden inte urholkas, föreslår Bolagsverket därför att det dels övervägs att vid behov undersöka förekomsten av användning av underskrifter och stämplat med hög säkerhet bland myndigheter och andra aktörer idag. Och därutöver dels väger in den utveckling av elektroniskt intygande som nu görs i andra sammanhang och som således kommer påverka myndigheter och andra aktörer i Sverige i denna riktning. Exempelvis det som nu är aktuellt inom EU med intyg avseende bolagsrättslig information och digital plånbok, där kravet kommer att vara den högsta tillitsnivån dvs. kvalificerad underskrift eller stämpel i enlighet med eIDAS. Bolagsverket funderar därför över om det kanske i detta sammanhang faktiskt kan vara bra att införa krav på kvalificerade underskrifter och stämplat även i detta sammanhang.

Mot bakgrund av att en validering gäller med en viss tidsbegränsning funderar Bolagsverket också över om det kan behöva övervägas om det behöver sättas en tidsmässig spärr för hur gammal en elektronisk underskrift eller stämpel kan vara på ett dokument som blir föremål för e-legalisering.

10.4.4

Bolagsverket instämmer i att utskrifter inte ska kunna legaliseras.

10.4.6

Bolagsverket instämmer i förslaget att legaliseringar ska göras genom kvalificerade underskrifter och stämplat enligt eIDAS.

10.5.1, 10.5.2 och 10.5.4

Ur Bolagsverkets perspektiv är den mest effektiva lösningen att sökande själv lämnar in de dokument som ska legaliseras, dvs. såsom sker idag. Bolagsverket ser därmed inte behov av att verket ska ges annan roll eller uppdrag i processen. Som framgår av Bolagsverkets kommentar till avsnitt 7.4.1 finns också förslag på särskild reglering av verifiering av Bolagsverkets uppgifter inom EU av vilket förstås att behov av legalisering och apostille av dokument inom EU kommer att mönstra ut.

I sammanhanget kan nämnas att Bolagsverket tillhandahåller bland annat registreringsbevis som är stämplat med kvalificerad stämpel enligt eIDAS krav. Vid kunds köp av exempelvis ett registreringsbevis i Bolagsverkets e-tjänst tillgängliggörs handlingen av Bolagsverket till kunden via e-postmeddelande genom en bifogad länk. Kunden går således in via den bifogade länken och laddar själv ner det dokument som kunden köpt. När kund lämnar in/laddar upp dokumentet hos mottagaren kvarstår således sedan att verifiera dokumentet genom att kontrollera det genom ett program/system för en verifieringsprocess.

Bolagsverket tror att framtida möjligheter för myndigheter att dela data kommer stärkas när interoperabiliteten mellan myndigheterna, dvs. förmåga att tillhandahålla eller ta del av data genom informationssystem som interagerar med varandra, ges en bra struktur och utgångspunkt. I sammanhanget kan det därför också övervägas att ta höjd för framtida behov vad gäller teknisk utformning för möjlighet att i ett senare skede länka ihop system med andra myndigheters och aktörers system. Som framgår under avsnitt 7.4.2 i detta remissyttrande har Bolagsverket uppmärksammat om betänkandet om interoperabilitet vid datadelning.

10.5.6

Bolagsverket ställer sig tveksam till att innevarande stämplars tas bort då själva legaliseringen sker för att endast stämpel för legaliseringen finns kvar. Bolagsverket tycker det är bra att det tydliggörs att samtliga originaldokument med ursprungliga elektroniska underskrifter eller stämplars sparas för att dessa ska kunna verifieras i efterhand men förordar att den lösning väljs där samtliga stämplars behålls på en och samma handling. Bolagsverket har i inledningen till remissyttrandet funderat över om det kan övervägas att bilägga utredningen med frågor kring digitalt originalinnehåll och tror att det även i detta sammanhang är bra att tydliggöra betydelsen och förutsättningar för originalhandlingar eller originalinformationen i förfarandet.

11.4.4

Bolagsverket instämmer i förslaget om att intyg om innehåll i svensk rätt, identitetshandlingars äkthet eller medborgarskap endast ska få ske om det finns synnerliga skäl och som huvudregel efter att det har inhämtats nödvändiga upplysningar om det från Regeringskansliet.

11.4.5

Bolagsverket instämmer i förslaget om att intyg inte får ske om det är uppenbart att riktigheten av dokumentet kan ifrågasättas eller att dokumentet kan komma till användning för lagstridiga syften.

12.5

Bolagsverket instämmer i förslaget att e-apostille ska utfärdas genom användning av kvalificerad elektronisk underskrift eller stämpel enligt eIDAS.

12.6.1

Se Bolagsverkets kommentar under 10.4.2.

12.7.1

Utfärdande av e-apostille

Se Bolagsverkets kommentar under 10.4.2. och 10.5.6.

Återsändande av det elektroniska dokumentet med e-apostillen

Bolagsverket tycker att det är mindre lämpligt att göra ett återskick med ”vanlig” e-post.

12.7.2 och 12.7.4

Bolagsverket instämmer i att det för olika notarius publicus kan finnas olika behov och förutsättningar för hur de vill utforma sina digitala tjänster för e-apostille. Samtidigt kan det vara några utgångspunkter som oavsett hur en digital tjänst utformas kan vara av gemensamt intresse. Detta bör i vart fall avse viss kravställning som aktualiseras med anledning av de förvaltningsuppgifter som inbegriper myndighetsutövning som notarius publicus fått delegerat till sig samt dataskyddskrav. Bolagsverket tror därför att det kan finnas vinster med att överväga att ytterligare något mer samordna utformandet av inlämningstjänster för e-apostille. Bolagsverket tror att det annars kan finnas risker för att enskilda notarie publicus kan uppleva det som ett hinder att självständigt behöva utveckla teknik och system vilket kan leda till att det finns en risk för att sådana inte kommer att

utvecklas på önskat sätt. Bolagsverket tror också att en viss samordning kan ge fördelar ur ett ekonomiskt perspektiv.

3 Konsekvenser för Bolagsverket

Om Bolagsverkets fortsatta roll i sammanhanget kommer vara som den är idag, dvs. att Bolagsverket tillhandahåller dokumentation och att kunden själv lämnar in de dokument som ska e-legaliseras eller för e-apostille kommer Bolagsverket inte påverkas av förslaget på annat sätt än att Bolagsverket behöver ge den egna verksamheten en viss informationsinsats avseende nya bestämmelser och förfaranden så att Bolagsverket, vid förfrågan, kan förmedla den informationen till sina kunder.

Om däremot Bolagsverket ges en ny roll eller nytt uppdrag i förfarandet och aktivt ska delta genom att exempelvis lämna in dokument till Utrikesdepartementet kommer det uppstå en kostnad för Bolagsverkets verksamhet att utföra de arbetsuppgifterna. För det fall Bolagsverkets system skulle komma att sammanlänkas med utfärdarnas system skulle kostnader för utveckling, upprättande och underhåll för det uppstå. Bolagsverket bedömer att dessa kostnader inte kommer kunna hanteras inom den befintliga ramen för verksamheten utan behöver finansieras särskilt.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Inga Otmalm. I den slutliga handläggningen har också senior strateg Helene Lindqvist, tf rättschefen Joakim Blomqvist, avdelningschefen Joel Tostar, avdelningschefen Therese Frennberg och avdelningschefen Patrick Eckemo deltagit. Föredragande har varit verksjuristen Erika Levin.

Inga Otmalm

Erika Levin